

Trend voeropslag volgt schaal boerderij

Extra voeropslagcapaciteit aanleggen is vroeg of laat op elk bedrijf aan de orde. Drijfveren zijn meestal groei van het bedrijf of de wettelijke bepalingen waar voeropslag aan moet voldoen. De afvoer van kuilsappen vraagt specifieke aandacht.

TEKST ANNELIES DEBERGH

Nieuwe voeropslag bouwen is meer dan een kwestie van extra beton storten en klaar. Alles begint met de ligging van het perceel waar de kuilplaten komen, zegt Hendrik Cnockaert, bouwadviseur bij het Belgische SBB. Recent gewijzigde Belgische wetgeving maakt dat de helling niet langer zo mag zijn dat het water kan afstromen naar de sloot. 'Veehouders kunnen de natuurlijke helling van een perceel volgen op voorwaarde dat het water in geen geval in de sloot terecht komt.'

Ook Brand Jan van den Bosch van Bosch Beton neemt de ligging van het bouwperceel als uitgangspunt. 'De kuilen liggen liefst met de opening op het noorden of noordoosten. Zo komt er minder regeninslag en minder zon op het kuiloppervlak.'

Voeropslag afstemmen op stal

Uitbreidingsmogelijkheden tellen eveneens mee volgens Hendrik Cnockaert bij het uitzoeken van een goede locatie. 'Vaak wor-

den nieuw aan te leggen kuilen mee met de bouwvergunning voor een nieuwe stal aangevraagd. In dat geval wordt ook met zicht op verder uitbreiden geredeneerd.'

Desalniettemin kan de aandacht voor de aanleg van kuilplaten volgens hem nog iets groter. 'Soms wordt te weinig nagedacht over de ligging van kuilen.' De SBB-bouwadviseur wijst op situaties waarbij nieuwe kuilplaten soms in het verlengde van een stal komen te liggen, wat toekomstige plannen kan dwarsbomen. 'De inplanting en uitbreidingsmogelijkheden van een kuilplaat moeten van meet af aan goed afgewogen worden.'

Brand Jan van den Bosch is het ermee eens dat de aandacht voor ruwvoeropslag in de praktijk soms beter kan. 'Veehouders kunnen soms vijf tot tien procent besparen op kuilvoerverliezen door meer aandacht voor het uitkuilen en een beter gebruik van de voeropslag.' Hij noemt onder meer praktische zaken als het vullen van de kuilen.

Nog te vaak bepaalt het tempo van het hakselen op het land de snelheid van het inkuilen, stelt Van den Bosch vast. 'Eigenlijk moet het juist andersom: het tempo van strak aanrijden van de kuil zou het tempo van inkuilen en dus de aanvoersnelheid of het hakselen moeten bepalen.'

Bij nieuwbouwprojecten gaat de aandacht ook vaak voluit naar de stal, vindt Van den Bosch. 'De sleufsilos krijgen vaak minder aandacht. De stal en de voeropslag kunnen beter tegelijk ontwikkeld worden. De ligging van beide kan het best op elkaar worden aangepast. Als de voeropslag pas in een latere fase wordt gebouwd, dan is het systeem wel op de nieuwe stal voorzien.'

Online rekentools voor volume

Alles begint vanzelfsprekend met het volume van de voeropslag. Bouwfirma's als Bosch Beton hebben daar online rekentools voor. Ook bij SBB en DLV Advies wordt van rekentools gebruikgemaakt om de voeropslag in verhouding tot het rantsoen te berekenen. 'We kijken eerst naar de bestaande veestapel en de doelen om wel of niet te groeien op een bedrijf en rekenen vervolgens een ruwvoeropslag uit die past bij die omstandigheden', begint Christiaan de Ruijter van DLV Advies. 'We houden bij het ontwerp ook altijd rekening met de restvoorraad. De afronding gebeurt in overleg met de klant.'

De volumes worden in samenspraak met de veehouder bepaald. 'Veel hangt af van het type rantsoen waar veehouders mee willen

werken en of de kuil juist wel of juist niet in de loop van het seizoen moet leegkomen', stelt Hendrik Cnockaert van SBB. 'Voldoende voersnelheid is de belangrijkste richtlijn.' Een aspect dat door Christiaan de Ruijter van DLV wordt beaamd. 'Een te lage voersnelheid gaat ten koste van de kuilkwaliteit. Daarom adviseren we een voersnelheid tot anderhalve meter per week.'

Meer aandacht voor ondergrond

Met de groei van de bedrijven worden de muren complexer in constructie. 'Veehouders vragen vaak zelf offertes op en kijken doorgaans naar welk type muur hun het beste past', stelt Hendrik Cnockaert vast. Vandaag de dag lijken L-panelen veel gekozen in Vlaanderen. 'Kostprijs is de voornaamste drijfveer om voor een bepaalde constructie te kiezen. De belangstelling voor

ter plaatse gestorte muren neemt op sommige bedrijven wel toe.' Grotere bedrijven betekent ook steeds zwaardere constructies. 'Er gaat daarbij ook steeds meer aandacht naar de ondergrond', ziet Christiaan de Ruijter van DLV. In sommige delen van Nederland betekent dat voeropslag aanleggen met fundering of heipalen. 'De trend van voeropslag is evenredig met de schaal van de boerderij.'

Afdeksystemen in opmars

Een andere ontwikkeling is de vraag naar afdeksystemen, die de afgelopen jaren flink stijgt. De komende vijf jaar wordt dat volgens Hendrik Cnockaert een van de belangrijkste ontwikkelingen. Ook Christiaan de Ruijter ziet dat de factor arbeid steeds vaker gaat meespelen. 'Bij grotere veestapels is het inkuilen en afdekken arbeidsinten-

sief. Zeker op bedrijven met externe arbeid wordt nagedacht over automatisering.' Bij de aanleg van kuilen worden ook verhoogde loopzones tussenin overwogen waar zandzakken en andere materialen bewaard kunnen worden. De loopzone vergemakkelijkt het werken met de steeds groter wordende kuilen. 'De breedte van die loopzone varieert in de praktijk van één tot drie meter. Bij drie meter kunnen veehouders er met de trekker overheen.' Belangrijk is om die zones goed te draineren, aldus De Ruijter. Dat om problemen met de afvoer van het afstromende regenwater te voorkomen. Bijkomend voordeel is het verbeterde aanzicht. 'Van die grote betonnen opslagbunkers in het landschap zijn doorgaans niet zo fraai. Breder en groene loopzones maken de voeropslag minder storend in het landschap.' |

Regelgeving verplicht opvangen van kuilsappen

De afvoer van kuilsappen is zowel in Nederland als in Vlaanderen verplicht. Pers- of kuilsappen zijn de sapverliezen die ontstaan bij het inkuilen van het kuilvoer. 'In Nederland bestaat de plicht om perssappen op te vangen', legt Christiaan de Ruijter van DLV Advies uit. 'Bij nieuwe projecten wordt er standaard naar gekeken hoe dat het beste georganiseerd kan worden.' In de praktijk passeren alle reststromen van

de kuilplaat een sappenscheider, waardoor regenwater en kuilsappen van elkaar kunnen worden gescheiden. 'Vaak worden die systemen gekoppeld met de mestkelder onder de stal of wordt een aparte opvang van drie tot vijf kuub aangesloten. De regelgeving vraagt om perssappen op te vangen, dus gebeurt het in de praktijk nu ook standaard.' Bosch Beton maakt keerwanden, maar ontwikkelde ook een innovatieve afvoergoot die

centraal in de vloer wordt geplaatst of zijdelings in de keerwand. Het systeem maakt een scheiding tussen het water op de kuilplaat en de kuilsappen. 'Veel veehouders hebben vragen over hoe ze het scheiden van de regenwaterstroom en de kuilsappen op een goede manier kunnen organiseren', zegt Brand Jan van den Bosch. 'Wij hebben met deze afvoergoot een systeem ontwikkeld dat in elke situatie toepasbaar is.'